

Lausunto

09.08.2022

Asia: VN/34423/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta sekä biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain 2 §:n ja 38 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, mahdollisuudesta toimittaa lausunto lakiluonnoksiin.

Kommentit kestävyyslakimuutosesityksen

Lausuntoluonnoksen mukaan kestävyysjärjestelmä tulisi pakolliseksi tuottajille, joiden biokaasun tuotanto on yli 1 GWh vuodessa, mutta laitoksen kokonaislämpöteho on alle 2 megawattia. Nyt siis ehdotetaan, että verotuksen yhteydessä voidaan poiketa kestävyyslain pientuottajille annetusta kestävyysvaatimuspoikkeuksesta (laitoksessa, jonka kokonaislämpöteho on alle 2 MW). SBB suhtautuu hyvin varauksellisesti ehdotukseen, että uusiutuvaa energiaa koskevaan keskeisimpään kansalliseen säädökseen ja sen soveltamisalaan esitetään muutoksia. Muutos ei lisää uskoa toimintaympäristön pysyvyyteen. SBB esittää täten, ettei nykyisen kestävyyslain soveltamiseen tehdä muutoksia, vaan tarvittaessa tehtäisiin hienosäätö sähköverolakiin ja sen soveltamiseen. SBB:n arvion mukaan voimassa oleva energiaverotusohje on toimiva.

Vuosina 2019-2020 TEM:n alainen Kestävyyskriteerit -työryhmä arvioi huolellisesti kestävyysvaatimusten soveltamisen tarpeita ja edellytyksiä biokaasun osalta. Lopulta kestävyyslaissa päätettiin jättää biokaasulaitokset, joiden kokonaislämpöteho on alle 2 MW kaasumaisten biomassapolttoaineiden tapauksessa, kestävyyskriteerien soveltamisalan ulkopuolelle. Näin on tehty muissakin EU-maissa. Nyt tätä ollaan muuttamassa mielestämme kovin kevein perustein ja samalla nostetaan hallinnon ja mikro- ja pk-yritysten kustannuksia ilman huomattavaa hyötyä.

Nyt esitetty muutos lisää pienten biokaasulaitosten byrokratiaa ja kustannuksia ilman, että se tuo huomattavaa lisää niiden ympäristösuorituskykyyn. Perustelumuistion mukaan kustannukset per biokaasulaitos olisivat 4 000 euroa (muistion mukaan koskee noin 20-30 laitosta). Tämä on SBB:n mielestä paljon alakanttiin, sillä siihen tulee suurimmalle osalle toimijoita vähintäänkin saman verran konsulttipalvelumaksuja kestävyysjärjestelmän rakentamisesta. Lisäksi kustannuksia tulisi koitumaan myös vuosittaisten lämpömäärien raportoinnista. Esimerkiksi laitoksilla, jotka tuottavat sähköä ja lämpöä omaan käyttöön, ei ole juuri minkäänlaisia mittareita edes kaasun tai lämpömäärien todentamiseen, koska niille ei ole mitään järkevää perustetta ja jatkuvaan mittaukseen kykenevä, kalibroinnin sisältävä mittauslaitteisto maksaa +13 000€. Laitoksella tarvitaan joka tapauksessa kannettava kaasumittari, joten mittaukset tehdään sillä määrävälein.

SBB pitää tärkeänä, että Suomi edistää pitkäjänteisesti kestävä biokaasun käyttöä liikenteessä, lämmitys- ja työkonekäytössä sekä parantaa kokonaisuutena biokaasun käyttöön liittyvää oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta. Verotus, jakeluvuorot ja kestävyyslakiin liittyvät päätökset ovat keskeinen osa ennakoitavaa toimintaympäristöä. Ilman ennakoitavaa toimintaympäristöä investointeja ei synny; edelleen biokaasulaitosten heikko kannattavuus hidastaa investointisuunnitelmien ja -halujen realisoitumista. Tarpeettomalla lakisääteisellä kokoluokkarajailulla voidaan olla tilanteessa, ettei laitos hyödynnä syntyvää biokaasua, vaan tuotanto jätetään tarkoituksella alle verotusrajan.

Kommentit biopolttoöljyn jakeluvuorotteen osalta

Pyydämme tarkentamaan ja selventämään vaikutusten arviointeja, sillä niissä ei heijastu Ukrainan sodan aiheuttama energiakriisi ja kustannusten nousu. Biopolttoöljyn jakeluvuorotteen osalta vaikutuksia on arvioitu vuonna 2022 toteutetussa TYKO2-selvityksessä. Selvitystä ei ole julkisesti saatavilla, minkä johdosta vaikutusten arvioinnin tuloksia on vaikea arvioida. Perustelumuistion mukaan TYKO2-selvityksessä on arvioitu jakeluvuorotteen noston vaikutuksia maatalousyrittäjien liiketoimintaan keskimääräisen maatilan sekä Tilastokeskuksen tilastoiman maatalouden kevyen polttoöljyn kulutuksen kautta. Tarkastelun referenssivuotena on ollut vuosi 2020.

Biokaasun lisäämistä jakeluvuorotteeseen arvioitiin niin ikään TYKO2-selvityksessä; myös tällä saralla on tarvetta arvioida vaikutuksia uudelleen. Selvityksen johtopäätöksenä biokaasun sisällyttämistä biopolttoöljyn jakeluvuorotteeseen ei suositeltu, koska biokaasun sisällyttäminen ei aidosti lisäisi biokaasun käyttömääriä, houkuttelevuutta tai kannattavuutta. Perustelumuistiossa kerrotaan, ettei nykyinen biopolttoöljyn jakeluvuorottemalli ilman alatavoitteita tms. lisää biokaasun kysyntää, sillä samalla se poistaisi biokaasun verottomuuden. Myös SBB on tätä mieltä, mutta jos biokaasun lämmityskäytön verotukseen tulee muutoksia, niin tällöin em. vaikutusten arviointi ja johtopäätökset eivät ole enää ajan tasalla. VM pyysi lausuntoja energiaverotuksen muuttamiseksi 8.8.2022 mennessä, jossa se esitti, että myös biokaasun lämmityskäyttöä alettaisiin verottaa

(lausuntopyynnön diaarinumero: VN/580/2022). SBB ymmärryksen mukaan biokaasun verollepanon myötä ei olisi enää ns. tuplatukia (jakeluvelvoitteen ja verottomuuden päällekkäisyys). SBB näkeekin, että biokaasun ottamista mukaan biopolttoöljyn jakeluvelvoitteeseen tulee vielä uudemman kerran arvioida nykytiedon valossa. Biokaasun käyttöä työkoneissa tulisi lisätä, mikä on myös Suomen hallituksen tahtotilan mukaista.

Violainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry